

Kunnskapsdepartementet

Endringer i embetsoppdraget

Fylkesmannen er bindeledd mellom Kunnskapsdepartementet og barnehage- og opplæringssektoren. Kunnskapsdepartementet har direkte ansvar for embetsstyringen av Fylkesmannen på barnehageområdet. Utdanningsdirektoratet har ansvaret for embetsstyringen av Fylkesmannen på utdanningsområdet. Fylkesmannen skal medvirke til at den nasjonale politikken blir fulgt opp regionalt og lokalt.

Innen barnehage- og utdanningsområdet har fylkesmannsembetene følgende oppgaver

- utøve tilsyn og lovlighetskontroll
- behandle klagesaker
- forvalte statlige tilskuddsordninger
- informere og veilede kommunen som lokal barnehagemyndighet, barnehage- og skoleeiere, allmennhet og aktuelle målgrupper om innhold, prinsipper og mål i den nasjonale utdanningspolitikken og lov- og regelverk
- følge opp regionalt og nasjonalt arbeid med det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet, herunder eksamen og nasjonale prøver
- bidra til kvalitets- og kompetanseutviklingsarbeid i barnehagesektoren i samarbeid med kommunen som lokal barnehagemyndighet
- bidra til kompetanseheving av barnehageansatte, lærere, barnehage- og skoleledere og andre i samarbeid med barnehage- og skoleeier
- stimulere til tverretattlig og tverrfaglig samarbeid som omfatter barn, oppvekst og opplæring samt følge med på om slikt samarbeid skjer på lokalt nivå

Hovedprioriteringer i 2010

- Fylkesmannens hovedoppgave på utdanningsområdet er å føre tilsyn med skoleeiere, dette for å sikre at grunnopplæringen blir drevet i samsvar med opplæringslova. Fylkesmannen skal dokumentere at embetet har benyttet minimum 40 prosent av de samlede ressursene på utdanningsområdet i embetet i 2010 på tilsynsoppgavene. Ingen embeter skal redusere sin innsats fra det registrerte aktivitetsnivået i 2008. Eventuell frigjort kapasitet i embetet grunnet overføringen av tilsyn med private skoler til Utdanningsdirektoratet per 1. august 2009 skal benyttes til økt tilsyn med offentlige skoleeiere.
- Tilsynsaktiviteten på utdanningsområdet finansieres over den ordinære driftsbevilgningen på kap. 1510, men får i 2010 følgende ekstrabevilgning: 1) 5,5 mill. kroner over kap. 1510 til tilsyn på utdanningsområdet og 2) 13,5 mill. kroner over kap 226, hvorav 6 mill. kroner er øremerket stillinger på tilsynsarbeid.
- Det skal gjennomføres felles nasjonalt tilsyn på området elevenes psykososiale miljø. Det felles nasjonale tilsynet har oppstart høsten 2010. Tilsynet skal føres etter en felles metodikk som vil bli utdypet nærmere i en egen instruks fra Utdanningsdirektoratet.
- Fylkesmannen skal bistå Utdanningsdirektoratet i oppfølgingen av St.meld. nr. 31 (2007-2008) Kvalitet i skolen, spesielt på områdene kompetanseutvikling, erfarings- og kunnskapsinnhenting og tilsyn.

- Fylkesmannen skal føre tilsyn med kommunene som barnehagemyndighet for å sikre at de utfører sine lovpålagte oppgaver. Tilsynet skal bidra til å sikre kvaliteten på barnehagetilbudet.
- Fylkesmannen skal aktivt veilede kommunene som barnehagemyndighet og kommunale og ikke-kommunale barnehageeiere i forståelsen av barnehageloven, forskriftene og rundskrivene.
- Fylkesmannen skal være en pådriver overfor kommunene i å oppfylle retten til barnehageplass, og aktivt veilede dem i arbeidet med å dimensjonere barnehagetilbudet.
- Fylkesmannen skal forvalte midler til lokale utviklingstiltak og følge opp kompetansestrategien og andre kvalitetstiltak innenfor ulike satsinger i barnehagesektoren, jf. St.meld. nr. 41 (2008-2009) Kvalitet i barnehagen.

Alle oppdragene på utdannings- og barnehageområdet er i 2010 fordelt på fire resultatområder med underområder:

Resultatområde 31 Tilsyn og forvaltningsoppgaver på utdanningsområdet

31.1 Tilsyn

Oppdrag

Fylkesmannen skal

- gjennomføre tilsyn med at kommuner og fylkeskommuner og andre som driver opplæring etter opplæringslova (inkludert opplæring for voksne, opplæring innenfor kriminalomsorgen og opplæring i sosiale og medisinske institusjoner), overholder de lovbestemte krav som gjelder for opplæringen, jf. opplæringslova §§ 14-1, 4A-10.
- benytte minimum 40 % av de samlede ressursene på utdanningsområdet i embetet på tilsynsoppgavene. Ingen embeter skal redusere sin innsats fra det registrerte aktivitetsnivået i 2008. Eventuell frigjort kapasitet i embetet grunnet overføringen av tilsyn med private skoler til Utdanningsdirektoratet 01.08.2009, skal benyttes til økt tilsyn med offentlige skoleeiere. Relevante aktiviteter i forhold til dette kravet er kompetanseheving gjennom deltakelse på metodesamlinger, forberedelse, gjennomføring og oppfølging av tilsyn, herunder informasjon om regelverk når dette er en integrert del av metoden for konkrete tilsyn. Utdanningsdirektoratet skal varsles umiddelbart dersom Fylkesmannen ser at aktivitetskravet ikke kan oppfylles.
- gjennomføre felles nasjonalt tilsyn på området *elevenes psykososiale miljø*. Det felles nasjonale tilsynet har oppstart høsten 2010. Tilsynet skal føres etter en felles metodikk som vil bli utdypet nærmere i en egen instruks fra Utdanningsdirektoratet. Instruksen vil inneholde en nærmere beskrivelse av omfang og gjennomføring av tilsynet samt eventuelle forberedelser som skal gjennomføres våren 2010 ved det enkelte embete.
- gjennomføre tilsyn med prioriterte områder. Dette gjelder følgende områder og embeter:

Voksnes rett til videregående opplæring	Oslo og Akershus
Voksnes rett til grunnskoleopplæring	Nord-Trøndelag fører tilsyn med to kommuner
Samiske elevers rettigheter etter opplæringsloven	Nordland fører tilsyn med fylkeskommunen og

	minst tre kommuner
	Troms fører tilsyn med minst to kommuner
	Finnmark fører tilsyn med minst to kommuner

Når instruks fra tilsyn med prioriterte områder (med unntak av læreplan) er ferdigstilt av Utdanningsdirektoratet (mars), oppfordres alle embeter til å gjennomføre tilsyn med de prioriterte områdene.

- bistå Utdanningsdirektoratet i utredning av typiske kjennetegn ved enkeltsaker knyttet til psykososialt miljø. Direktoratet vil komme nærmere tilbake til gjennomføring av dette.
- føre tilsyn med gjennomføring av nasjonale prøver, jf. res.område 31.5.
Utdanningsdirektoratet vil i samarbeid med noen embeter forberede et grunnlag for gjennomføring av et skriftlig tilsyn. Direktoratet vil komme med nærmere informasjon om gjennomføringen i løpet av våren 2010.
- gjennomføre en systematisk informasjonsinnhenting som gir en oversikt over risikoområder og indikasjoner på regelbrudd i fylket. Dette skal omfatte informasjon om både offentlige og private skoler.
- gjennomføre tilsynsvirksomheten med grunnlag i risiko- og vesentlighetsvurderinger for oppnåelse av målene i grunnopplæringen og kravene i opplæringslova. Tilsynsområder skal vurderes ihht krav under resultatområdene 31.3, 31.5, 32.3 og 32.5.
- ved dokumenterte lovbrudd, fatte enkeltvedtak i form av pålegg om retting.
- skal gjennomføre tilsynsvirksomheten i henhold til sentralt gitte retningslinjer. Dette gjelder valg av tema, utvalg av tilsynsobjekter, omfang av tilsynet samt oppfølging av pålegg, herunder avvik. Retting av avvik skal alltid verifiseres. Dersom et tilsynsobjekt unnlater å følge et gjentatt pålegg skal dette rapporteres til Utdanningsdirektoratet.
- formidle resultater fra tilsyn for å øke regelverksetterlevelsen blant skoleeiere og for skoleledere, jf. resultatområde 31.4.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510) og Kunnskapsdepartementets kap. 226.

Bakgrunnsinformasjon

- [LOV-1998-07-17-61](#) Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)
- [LOV-2003-07-04-84](#) Lov om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova)
- [FOR-2006-06-23-724](#) Forskrift til opplæringslova
- [FOR-1999-06-25-708](#) Forskrift om utfylling av dei overordna måla og prinsippa for opplæringa i grunnskolen og i den vidaregåande opplæringa
- [FOR-2006-07-14-932](#) Forskrift til privatskolelova
- [FOR-2006-12-19-1503](#) Forskrift om budsjett, rekneskap, kontroll og revisjon for skolar med rett til statstilskot etter privatskolelova (økonomiforskrift til privatskolelova)
- [Delegasjonsbrev av 13.09.07 fra Utdanningsdirektoratet til fylkesmennene](#)
- [Tillegg til Delegasjonsbrevet 02.07.09.](#)
- [Udir-8-2009 Kunnskapsløftet- Fag- og timefordeling for grunnskolen](#)

Rapportering

I årsrapporten:

- Fylkesmannen skal i årsrapporten vurdere egen måloppnåelse på dette resultatområdet sett i lys av a) embetets ressurser, b) kompetanse, c) metodikk og strategier og d) andre forhold i fylket.
- I årsrapporten skal Fylkesmannen dessuten rapportere spesielt om egen samlet ressursbruk i forhold til tilsynsarbeidet. Fylkesmannen skal påse at embetets tilsynsaktiviteter på utdanningsområdet er i henhold til oppdraget og samsvarer med de frigjorte ressursene som følger av overføring av tilsyn med private skoler til Utdanningsdirektoratet 01.08.2009.
- I årsrapporten skal Fylkesmannen dessuten gi en oversikt over og kommentarer til det samlede tilsynsarbeidet innenfor opplæringsfeltet med unntak av det felles nasjonale tilsynet. Følgende skal omtales i oppsummeringen av tilsynet:
 - type avvik som er mest utbredt
 - andel av kontrollerte skoleeierne som har hatt avvik på samme tema to eller flere ganger i perioden 2006-2009
 - eventuelle felles kjennetegn blant skoleeiere som har fått avvik (eks størrelse, kompetanse, organisering, økonomi m.v.)
 - eventuell begrunnelse for avvik som ikke er lukket
- Fylkesmannen skal også rapportere om hvilke type informasjon som benyttes som grunnlag for tilsynsarbeidet, herunder risikovurdering, jf. krav under resultatområdene 31.3, 31.5, 32.3 og 32.5 Det skal rapporteres spesielt på hvilke indikasjoner på regelbrudd som er blitt fanget opp via informasjonsinnhenting og som har blitt lagt til grunn for tilsynene.
- Det skal i tillegg fylles ut et eget rapporteringsskjema for resultatområde 31.1. Dette skjemaet vil være tilgjengelig i det elektroniske årsrapporteringssystemet.
- I tillegg skal Fylkesmannen i årsrapporten gi en kort omtale og vurdering av gjennomføringen av fylkesvise konferanser/ kurs om regelverk i sitt fylke.

Annen rapportering:

- Fylkesmannen skal sende inn tilsynskalender for 2010 til Utdanningsdirektoratet innen 1. mars 2010. Kalenderen skal inneholde informasjon om planlagte tilsyn: a) tema for tilsyn b) tilsynsobjekt c) tilsynsmetode d) bakgrunn for tilsyn jf. risikovurderinger og områdeovervåking. Det presiseres at tilsyn med prioriterte områder også skal legges inn i kalenderen. Mal for kalenderen vil bli publisert på FM-nett Utdanning.
- Det skal rapporteres fra det felles nasjonale tilsynet etter en egen instruks og egen mal. Instruks og mal vil bli sendt fra Utdanningsdirektoratet på et senere tidspunkt. Del 1 av rapporteringen skal sendes til Utdanningsdirektoratet innen 15. januar 2011. Del 2 av rapporteringen skal sendes til Utdanningsdirektoratet innen 30. april 2011. Del 2 skal beskrive status på lukking av avvik avdekket i det felles nasjonale tilsynet og eventuelt andre oppfølgningstiltak.

- Det skal rapporteres fra tilsyn med prioriterte områder etter egen instruks og egen mal. Instruks og mal vil bli sendt fra Utdanningsdirektoratet på et senere tidspunkt. Frist for innsendelse av rapport fra tilsyn på prioriterte områder er 18. juni 2010 for alle embetene.
- Dersom en skoleeier ikke følger pålegg, skal Utdanningsdirektoratet umiddelbart orienteres om dette.
- Tilsynsrapporter skal publiseres fortløpende på embetenes internettsider når de oversendes til kommuner og fylkeskommuner
- Med utgangspunkt i Utdanningsdirektoratets lister (GSI-tall) over skoler som ser ut til å bryte Stortingets forutsetning om pedagogisk forsvarlig opplæring (gruppestørrelse), jf. opplæringslova § 8-2, skal Fylkesmannen sende elektronisk rapport til Utdanningsdirektoratet innen 1. april, jf. eget brev og rapporteringsmal, jf. resultatområde 31.3.

31.2 Klagesaksbehandling

Oppdrag

Fylkesmannen skal

- behandle klager på enkeltvedtak i grunnskolen og i videregående opplæring i henhold til forvaltningsloven, opplæringslova og privatskolelova og forskrifter til disse.
- behandle klager vedrørende spesialpedagogisk hjelp til barn under opplæringspliktig alder, jf. § 2-6 tredje ledd og kap. 5 i opplæringslova.
- være klageinstans for enkeltvedtak etter privatskolelova ved norske skoler i utlandet (oppgaven er delegert til Fylkesmannen i Oslo og Akershus).
- sørge for at klagebehandling blir gjennomført ved sentral sensur.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov 17.07.1998 nr. 61](#) Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova)
- [LOV-2003-07-04-84](#) Lov om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova)
- [2006.06.23 nr 0724](#): (KD) Forskrift til opplæringslova.
- [1999.06.25 nr 0708](#): (KD) Forskrift om utfylling av dei overordna måla og prinsippa for opplæringa i grunnskolen og i den videregående opplæringa.
- [2006.07.14 nr 0932](#): (KD) Forskrift til privatskolelova
- [2006.12.19 nr 1503](#): (KD) Forskrift om budsjett, rekneskap, kontroll og revisjon for skolar med rett til statstilskot etter privatskolelova (økonomiforskrift til privatskolelova)
- [Lov 10.02.1967 om behandlingssmåten i forvaltningssaker \(forvaltningsloven\)](#)
- [Delegasjonsbrev av 13.09.07 fra Utdanningsdirektoratet til fylkesmennene](#)

Rapportering

Fylkesmannen skal i årsrapporten vurdere egen måloppnåelse på dette resultatområdet sett i lys av a) embetets ressurser, b) kompetanse, c) metodikk og strategier og d) andre forhold i fylket.

I årsrapporten skal Fylkesmannen dessuten rapportere om antall innkomne saker, type saker og resultatene av behandlingen fordelt på grunnskolen, videregående opplæring, private skoler samt spesialpedagogisk hjelp før opplæringspliktig alder. Det skal fylles ut et eget rapporteringsskjema for resultatområde 31.2. Dette skjemaet vil være tilgjengelig i det elektroniske årsrapporteringssystemet.

31.3 Grunnskolens informasjonssystem, GSI

Grunnskolens informasjonssystem (GSI) er innsamling av informasjon om grunnskoleopplæring for elever i skolepliktig alder, grunnskoleopplæring for voksne, kommunale kultur- og musikkskoler og skolefritidsordningen (SFO).

Oppdrag

Fylkesmannen skal

- følge opp kommuner og private skoler, ha oversyn med innsamlingen og kvalitetssikre og revidere innrapporterte data.
- bidra til videreutvikling av GSI gjennom innspill til Utdanningsdirektoratet om forbedringer.
- bruke GSI-tall i tilsynsarbeidet, jf. resultatområde 31.1.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa \(opplæringslova\)](#)
- [Lov om private skolar med rett til statstilskot \(privatskolelova\)](#)

Resultatkrav

Fylkesmannen har ansvar for

- at det foreligger data fra alle private skoler og frittstående SFO som driver enten grunnskoleundervisning for elever i skolepliktig alder, grunnskoleundervisning for elever over skolepliktig alder og/eller SFO.
- at kommuner deltar i den årlige GSI-rapporteringen .
- at dataene har gjennomgått en forsvarlig revideringsprosess på fylkesnivå.
- at kvalitetssikrede data er overlevert Utdanningsdirektoratet innen fristen.

Rapportering

Fylkesmannen skal i årsrapporten vurdere egen måloppnåelse på dette resultatområdet sett i lys av a) embetets ressurser, b) kompetanse, c) metodikk og strategier og d) andre forhold i fylket.

Med utgangspunkt i Utdanningsdirektoratets lister (GSI-tall) over skoler som ser ut til å bryte Stortingets forutsetning om pedagogisk forsvarlig opplæring (gruppestørrelse), jf. opplæringslova § 8-2, skal Fylkesmannen sende elektronisk rapport til Utdanningsdirektoratet innen 1. april, jf. eget brev og rapporteringsmal.

31.4 Informasjon og veiledning

[Endring i embetsoppdraget](#)

Oppdrag

Fylkesmannen skal informere og veilede lokale skoleeiere, allmennhet og aktuelle målgrupper om innhold, prinsipper og mål i den nasjonale utdanningspolitikken med et særskilt søkelys på:

- lov- og regelverk:
 - samarbeide med Utdanningsdirektoratet om informasjon og veiledning om regelverket for grunnopplæringen.
 - formidle resultater fra tilsyn for å øke regelverksetterlevelsen blant skoleeiere og for skoleledere, jf. resultatområde 31.1.
- veiledning til skoleeiere i forbindelse med utarbeidelse av tilstandsrapport og funksjonalitet i Skoleporten, jf. resultatområde 32.3.
- arrangere fylkesvise konferanser for skoleeiere og skoleledere (alle trinn) og lokale kompetansemiljøer om bruk av verktøy for skoleutvikling. Det skal rettes særskilt oppmerksomhet mot ståstedsanalyse, organisasjonsanalyse og tilstandsrapporten, jf. resultatområde 32.3.
- bistand til Utdanningsdirektoratet i arbeidet med veilederkorps, jf. resultatområde 32.4. Her vil det komme et eventuelt oppdrag i løpet av våren 2010.
- informasjon om " Bedre læringsmiljø" som ressurs i arbeidet med læringsmiljø, herunder bidra til at skoler og skoleeiere som skårer lavt på mestrings- og trivselsindikatorerne i Elevundersøkelsen tar i bruk "Bedre læringsmiljø".

Fylkesmannen i Hedmark skal:

- arrangere konferanse knyttet til Handlingsplan for likestilling i barnehage og grunnopplæring 2008-2010.

Finansiering

Finansiert over Kunnskapsdepartementets kap. 226 post 21. Arbeidet med informasjon om ”Bedre læringsmiljø” skal dekkes innenfor rammen på kap. 1510.

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\)](#)
- [Lov om private skolar med rett til statstilskot \(privatskolelova\)](#)
- [2006.06.23 nr 0724](#): (KD) Forskrift til opplæringslova.
- [St.meld. nr. 31 \(2007-2008\)](#) Kvalitet i opplæringen
- [Skoleporten](#)
- [Ståstedsanalysen og organisasjonsanalysen](#)
- [Bedre læringsmiljø \(2009-2014\)](#)
- [Handlingsplan for likestilling i barnehage og grunnopplæring 2008-2010](#)

Rapportering

Fylkesmannen skal i årsrapporten vurdere egen måloppnåelse på dette resultatområdet sett i lys av a) embetets ressurser, b) kompetanse, c) metodikk og strategier og d) andre forhold i fylket.

I årsrapporten skal Fylkesmannen dessuten rapportere om egen samlet ressursbruk for resultatområde 31.4.

31.5 Eksamen, nasjonale prøver og kartleggingsprøver

Oppdrag

Fylkesmannen har ansvar for at gjennomføring av eksamen, nasjonale prøver og elektroniske kartleggingsprøver skjer etter gjeldende retningslinjer. Fylkesmannen har også ansvar for at informasjon som kommer fram fra eksamener og prøver, brukes i Fylkesmannens tilsynsarbeid.

PAS og PGS

Fylkesmannen skal

- følge opp skolenes, skoleeierens og sensorenes bruk av prøveadministrasjonssystemet PAS og prøvegjennomføringssystemet PGS:
- brukeradministrasjon (tildele tilgang og brukerroller til skoleeiere og sensorer)
- iverksette nødvendige opplæringstiltak
- følge opp registreringsarbeidet (registrering av fagpersoner, påmelding av kandidater, registrering av resultater m.v.)
- gi brukerstøtte og veiledning
- motta og videreformidle eventuelle feilmeldinger til Utdanningsdirektoratet

Nasjonale prøver

Fylkesmannen skal

- se til at nasjonale prøver blir gjennomført i fylket etter gjeldende retningslinjer
- følge opp arbeidet med nasjonale prøver
- følge opp skoleeier mht deltakelse og fritak fra nasjonale prøver
- føre tilsyn med gjennomføring av nasjonale prøver, jf. res.område 31.1.

Elektroniske kartleggingsprøver

Fylkesmannen skal

- se til at elektroniske kartleggingsprøver blir gjennomført i fylket etter gjeldende retningslinjer

Sentralt gitt eksamen i grunnskolen og eksamen i grunnskoleopplæring for voksne

Fylkesmannen skal

- se til at sentralt gitt skriftlig eksamen blir gjennomført i fylket etter gjeldende retningslinjer
- koordinere sensur for sentralt gitt eksamen i grunnskolen og i grunnskoleopplæring for voksne, dvs.
- oppnevne sensorer i hver region ved sentralt gitt eksamen i grunnskolen og i grunnskoleopplæring for voksne
- arrangere sensorskolering,
- oppnevne eventuelle oppmenn,
- arrangere fellessensur i hver region.

Ansvarsfordelingen mellom embetene i 2010 for grunnskolen baseres på etablert ordning:

- Finnmark, Troms, Nordland
- Nord- og Sør-Trøndelag
- Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal
- Hedmark, Oppland
- Østfold
- Oslo og Akershus
- Telemark, Buskerud, Vestfold
- Rogaland, Aust-Agder, Vest-Agder
- Hordaland.

Ansvarsfordelingen mellom embetene i 2010 for grunnskoleopplæring for voksne baseres på etablert ordning:

-
- Finnmark: engelsk
- Nord-Trøndelag: matematikk
- Oslo og Akershus: norsk
- sørge for at klagebehandlingen i grunnskolen og i grunnskoleopplæring for voksne blir gjennomført, jf. resultatområde 31.2 og gjeldende avtale om [ansvarsfordeling](#):
-
- Oslo og Akershus: klager i norsk hovedmål
- Finnmark: klager i engelsk
- Hedmark: klager i matematikk

- Møre og Romsdal: klager i norsk sidemål

- sørge for utbetaling av utgifter knyttet til sensur og klagesensur

Lokalt gitt eksamen i grunnskolen og grunnskoleopplæring for voksne
Fylkesmannen skal

- se til at lokalt gitt eksamen blir gjennomført i fylket på forsvarlig måte i henhold til [Forskrift til opplæringslova](#)

Sentralt gitt eksamen i videregående opplæring
Fylkesmannen skal

- se til at sentralt gitt eksamen blir gjennomført i fylket etter gjeldende retningslinjer
- koordinere sensur for sentralt gitt eksamen i videregående opplæring
- sørge for at klagebehandlingen blir gjennomført, jf. resultatområde 31.2, med fordeling av ansvar mellom embetene som tidligere
- sørge for utbetaling av utgifter knyttet til sensur og klagesensur

Seks embeter har **særskilt ansvar** ved oppgaver som gjennomføring av sensuren ved sentralt gitt eksamener og utbetaling av utgifter knyttet til dette oppdraget. Alle embetene skal i samarbeid med disse seks embetene bidra til oppgaveløsning etter ansvarlig embetes anvisning.

De seks embetene er:

1. Oslo og Akershus
2. Buskerud
3. Rogaland
4. Hordaland
5. Sør-Trøndelag
6. Troms

Disse seks embetene har ansvaret for å oppnevne sensorer i hver region ved sentralt gitt eksamen i videregående opplæring. De har også ansvar for å arrangere sensorskolering, oppnevne eventuelle oppmenn, samt arrangere fellessensur i hver region.

Lokalt gitt eksamen i videregående opplæring
Fylkesmannen skal:

- påse at lokalt gitt eksamen blir gjennomført i fylket på forsvarlig måte i henhold til [Forskrift til opplæringslova](#)

Finansiering

Eksamen er finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510) og over Kunnskapsdepartementets kap. 225 post 01. Nasjonale prøver er finansiert over Kunnskapsdepartementets kap. 226 post 21.

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\)](#)
- [2006.06.23 nr 0724](#): Forskrift til opplæringslova.
- [2006.07.14 nr 0932](#): Forskrift til privatskolelova
- [Rundskriv F-13/04 Kunnskapsløftet](#)

Rapportering

Fylkesmannen skal i årsrapporten vurdere egen måloppnåelse på dette resultatområdet sett i lys av a) embetets ressurser, b) kompetanse, c) metodikk og strategier og d) andre forhold.

I årsrapporten skal Fylkesmannen dessuten rapportere spesielt om egen samlet ressursbruk i forhold til arbeidet med nasjonale prøver, elektroniske kartleggingsprøver og eksamen.

Fylkesmannen skal også rapportere om i hvilken grad informasjonen som fremkommer ved avviklingen av prøver og eksamener brukes i tilsynsarbeidet, jf. resultatområde 31.1.

Fylkesmannen skal også rapportere om deltakelse på nasjonale prøver, jf. krav om tilsyn. Fylkesmannen bes også om å rapportere om tiltak overfor skoleeiere med høy andel av elever som ikke deltar på nasjonale prøver.

Det skal i tillegg fylles ut et eget rapporteringsskjema for resultatområde 31.5. Dette skjemaet vil være tilgjengelig i det elektroniske årsrapporteringssystemet.

Det skal i tillegg rapporteres umiddelbart til Utdanningsdirektoratet dersom det ved gjennomføring av prøver og eksamener registreres forhold som bryter med forskrifter, læreplaner og andre sentralt gitte retningslinjer, eller dersom det oppstår særlige praktiske problemer som det er nødvendig å ta opp sentralt.

31.7 Tilskuddsforvaltning

Finansieringen av opplæringssektoren i kommuner og fylkeskommuner skjer i hovedsak gjennom kommunesektorens frie inntekter. Det er flere øremerkede tilskuddsordninger som har som mål å bidra til å finansiere deler av opplæringen i kommunal sektor og opplæring som private skoleeiere eller staten har ansvar for.

Drifts- og finansieringsansvaret for fagskolene er som et ledd i oppfølging av Forvaltningsreformen overført til fylkeskommunene fra 1. januar 2010 og lagt inn i rammetilskuddet, jf. omtalen under kap. 276 i Prop. 1 S (2009-2010) og St.prp.nr. 68 (2008-2009).

Oppdrag

Fylkesmannen skal forvalte statlige tilskudd etter retningslinjene som gjelder for hver enkelt tilskuddsordning, herunder bl.a. utbetaling, kontroll og rapportering. Fylkesmannen skal følge opp at forutsetningene og kriteriene for ordningene er tilstede.

Ansvarsdeling

Tilskuddsordninger med delt forvaltning mellom Utdanningsdirektoratet og alle fylkesmennene:

- [Kap. 225 post 64 Tilskudd til grunnskoleopplæring av barn og unge asylsøkere](#)

Tilskudd til opplæring av barn og unge i statlige asylmottak

Tilskudd til opplæring av enslige mindreårige asylsøkere (EMA) i

omsorgssentre

- [Kap. 225 post 66 Tilskudd til leirskoleopplæring](#)

Tilskuddsordninger som Utdanningsdirektoratet forvalter og fylkesmennene er tillagt kontrollansvar for:

- [Kap. 225 post 60 Tilskudd til landslinjer](#)
- [Kap. 225 post 63 Tilskudd til samisk i videregående opplæring](#)
- [Kap. 225 post 67 Tilskudd til opplæring i finsk i videregående opplæring](#)
- [Kap. 253 post 70 Tilskudd til folkehøgskoler](#)

Landsdekkende tilskuddsordninger lagt til ett fylke eller flere fylker med delt forvaltning mellom Utdanningsdirektoratet og fylkesmennene:

• Kap. 225 post 63 Tilskudd til samisk i grunnskolen	NT, NO, TR, FI
• Kap. 225 post 67 Tilskudd til opplæring i finsk i grunnskolen	TR, FI
• Kap. 225 post 68 Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen	HO
• Kap. 225 post 72 Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	VA
• Kap. 225 post 73 Tilskudd til studieopphold i utlandet	VA
• Kap. 227 post 62 Tilskudd til Fjellheimen leirskole	HE
• Kap. 227 post 71 Tilskudd til internatdriften ved	HO

Krokeide videregående skole	
<ul style="list-style-type: none"> • Kap 228 post 73 Tilskudd til private grunnskoler i utlandet, spesialundervisning 	OA
<ul style="list-style-type: none"> • Kap 228 post 74 Tilskudd til private videregående skoler i utlandet, spesialundervisning 	OA

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510).

Administrasjonsutgifter hos Fylkesmannen i Hordaland for den økte kapasiteten i fengselsundervisningen skal fortsatt dekkes opp av Kunnskapsdepartementets kap. 220 post 01.

Bakgrunnsinformasjon

Retningslinjer og annen informasjon om tilskuddsordningene finnes på [Utdanningsdirektoratets nettsider](#) under temaene [Tilskuddsordninger](#), [Privatskoler](#) og [Folkehøgskoler](#).

Rapportering

Fylkesmannen skal rapportere om forvaltningen av ordningene i tertialrapportering (del 1 økonomirapportering og del 2 tilskuddsforvaltning), jf. fullmaktsbrevet fra Utdanningsdirektoratet.

Fylkesmannen skal i årsrapporten vurdere egen måloppnåelse på dette resultatområdet sett i lys av a) embetets ressurser, b) kompetanse, c) metodikk og strategier og d) andre forhold.

31.10 Pedagogisk-psykologisk tjeneste for elever ved norske private skoler i utlandet

Ansvarlig: Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Oppdrag

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har ansvar for pedagogisk-psykologisk tjeneste for elever ved norske private skoler i utlandet. Dette innebærer at Fylkesmannen har ansvar for at skoler og elever får tilgang til pedagogisk-psykologiske tjenester og at det blir gjennomført sakkyndige vurderinger der loven krever det. Fylkesmannen har ansvar for å sikre at elever som ikke får et tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen får spesialundervisning,

og skal veilede skolene i tilrettelegging av gode opplæringstilbud som gir mestring og læring for elevene.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Rapportering

Fylkesmannen i Oslo og Akershus skal i årsrapporten vurdere egen måloppnåelse på dette resultatområdet sett i lys av a) embetets ressurser, b) kompetanse, c) metodikk og strategier og d) andre forhold.

Fylkesmannen skal dessuten i årsrapporten rapportere om antall elever som har benyttet tjenesten, hvilke skoler disse elevene tilhører og hvor mye midler som er brukt.

Resultatområde 32 Oppgaver for økt kvalitet i grunnopplæringen

32.2 Kompetanseutvikling

Oppdrag

Fylkesmannen skal

- bistå direktoratet i gjennomføringen av "Kompetanse for kvalitet - Strategi for videreutdanning av lærere", i henhold til beskrivelse av oppgaver og ansvar.
- ha ansvar for gjennomføring av oppdrag om etterutdanning på prioriterte områder i henhold til eget brev.
- delta i det regionale GNIST-samarbeidet.

Finansiering

"Kompetanse for kvalitet - Strategi for videreutdanning av lærere" og etterutdanning på prioriterte områder, samt arbeidet med GNIST, finansieres over Kunnskapsdepartementets kap. 226 post 21. Hvert embete får tilført egne midler for å gjennomføre oppdragene.

Bakgrunnsinformasjon

- [St.meld. nr. 31 \(2007-2008\) Kvalitet i skolen](#)
- [St.meld. nr. 11 \(2008-2009\) Læreren. Rollen og utdanningen](#)
- [Prp. 1 S \(2009-2010\) Kunnskapsdepartementet](#)
- [Kompetanse for kvalitet, Strategi for videreutdanning av lærere](#)
- [Fafo: Evaluering av "Kompetanse for utvikling. Strategi for kompetanseutvikling i grunnopplæringen 2005-2008" Sluttrapport](#)

- [Informasjonsskriv 4.3.2009 om tildeling av midler til videreutdanning i 2009, Kap. 226 post 21](#)
- [Informasjonsskriv 20.3.2009 om tildeling av midler til etterutdanning i 2009, Kap 226 post 21](#)
- Fullmaktsbrev [4.3.2009](#) og [19.6.2009](#) om midler til videreutdanning, prosjekt 62260
- Fullmaktsbrev 24.3.2009 og [8.9.2009](#) om midler til etterutdanning, prosjekt 62263 og 62278
- http://www.regjeringen.no/upload/KD/Vedlegg/UDIR_Gnist_avtale_msign.pdf

Resultatkrav

Fylkesmannen skal

- bidra med informasjon om statlig innsats i arbeid med kompetanseutvikling og fordele midler til kompetanseutvikling etter søknad fra den enkelte skoleeier. Dette gjelder midler til videreutdanning (vikarutgifter) og midler til etterutdanning på prioriterte områder. Informasjon om prosedyrer for gjennomføring av arbeidet med søknader for studieåret 2010-11 vil komme i eget brev. Fylkesmannen skal følge opp rapportering for de ulike ordningene og føre kontroll med bruken av midlene. Det vises for øvrig til beskrivelse av nasjonale utdanningsmyndigheters rolle og ansvar i strategien "Kompetanse for kvalitet - Strategi for videreutdanning av lærere".
- bidra til regionalt samarbeid og koordinering mellom partene gjennom regionale samarbeidsfora og til at skoleeiere ivaretar sitt ansvar for kompetanseutvikling etter opplæringslova § 10-8, jf. strategien "Kompetanse for kvalitet", samt bidra til at det etableres regionale partnerskap i tråd med intensjonene i GNIST. Partnerskapene skal så langt som mulig bygge på allerede etablerte samarbeidsfora i fylkene.
- ha sørget for at skoleeiere rapporterer på kompetanseutviklingsarbeidet i 2009 i et elektronisk rapporteringssystem, herunder kontrollere rapportene for eventuelle feil og mangler. Informasjon om prosedyrer og frister vil ettersendes.

Rapportering

I årsrapporten:

Fylkesmannen skal i årsrapporten vurdere egen måloppnåelse på dette resultatområdet sett i lys av a) embetets ressurser, b) kompetanse, c) metodikk og strategier og d) andre forhold i fylket.

I årsrapporten skal Fylkesmannen rapportere om egen samlet ressursbruk i arbeidet med kompetanseutvikling.

Oppfølging av rapportering fra skoleeierne:

På bakgrunn av rapporteringen fra skoleeierne for 2009, skal Fylkesmannen gi en kort skriftlig kvalitativ vurdering av arbeidet med kompetanseutvikling i fylket. Informasjon om frister vil ettersendes.

32.3 Skoleporten

Skoleporten er en del av det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet. Portalen er et elektronisk verktøy som samler sentral informasjon om grunnopplæringen på et sted.

Oppdrag

Fylkesmannen skal legge til rette for at Skoleportens ulike elementer brukes som ledd i lokal kvalitetsvurdering og rapportering i grunnopplæringen, og sørge for at Skoleporten brukes som grunnlag for embetets tilsynsarbeid. Alle fylkesmannsembetene skal ha en oppdatert brukerstøttefunksjon og veilede om bruk av Skoleporten. Dette inkluderer veiledning i bruk av tilstandsrapporten, ståstedsanalysen og organisasjonsanalysen, jf. resultatområde 31.4.

Finansiering

Finansiert over Kunnskapsdepartementets kap. 226 post 21.

Bakgrunnsinformasjon

- [Skoleporten](#)
- [Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\)](#)
- [Lov om private skolar med rett til statstilskot \(privatskolelova\)](#)
- [2006.06.23 nr 0724](#): (KD) Forskrift til opplæringslova.
- [St.meld. nr. 31 \(2007-2008\)](#) Kvalitet i opplæringen

Rapportering

Fylkesmannen skal i årsrapporten vurdere egen måloppnåelse på dette resultatområdet sett i lys av a) embetets ressurser, b) kompetanse, c) metodikk og strategier og d) andre forhold i fylket.

I årsrapporten skal Fylkesmannen dessuten rapportere om egen samlet ressursbruk for arbeidet med Skoleporten. Dette omfatter brukerstøtte og veiledning til skoleeiere. Fylkesmannen skal i tillegg i årsrapporten rapportere om i hvilken grad informasjonen som fremkommer i Skoleporten, brukes i tilsynsarbeidet og i arbeidet med kvalitetsutvikling. Denne rapporteringen skal skje i et eget rapporteringsskjema, som vil være tilgjengelig i det elektroniske årsrapporteringssystemet.

32.4 Erfarings- og kunnskapsinnhenting

[Endring i embetsoppdraget](#)

Oppdrag

Fylkesmannen skal

- bistå Utdanningsdirektoratet i erfarings- og kunnskapsinnhenting fra eget fylke på nasjonale utdanningspolitiske satsningsområder.
- bistå Utdanningsdirektoratet i arbeidet med veilederkorps, jf. resultatområde 31.4. Her vil det komme et eventuelt oppdrag i løpet av våren 2010.

- skaffe til veie informasjon og kunnskap om sektorens erfaringer med læreplanene i Kunnskapsløftet/ Kunnskapsløftet-Samisk bl.a. i forbindelse med direktoratets arbeid med å utvikle veiledere til læreplanene. Det vil bli gitt egne oppdrag på dette.
- nominere kandidater til Dronning Sonjas skolepris for inkludering og likeverd. Det vil bli sendt eget brev fra Utdanningsdirektoratet med nærmere beskrivelse om gjennomføring av oppdraget.
- kartlegge årsakene til skolenedleggelse i skoleårene 2007-08, 2008-09 og 2009-10, herunder undersøke om elevene overflyttes til en nyopprettet skole eller til en eksisterende skole, samt vurdere hvordan nedleggelsen av skolen har påvirket elevenes reisetid. Både private og offentlige skoler skal inkluderes i kartleggingen. Utdanningsdirektoratet vil sende brev med eget spørreskjema.

Finansiering

Finansieres over Kunnskapsdepartementets kap. 226 post 21. Det vil være anledning for embetene å beregne administrativ kostnadsdekning etter gitte retningslinjer fra FAD 29.05.06. Arbeidet med kartleggingen av skolenedleggelse og Dronning Sonjas skolepris skal dekkes innenfor rammen på kap. 1510.

Bakgrunnsinformasjon

- [St.meld. nr. 31 \(2007-2008\) Kvalitet i skolen](#)
- [Prp. 1 S \(2009-2010\) Kunnskapsdepartementet](#)
- [Oppdragsbrev 50-08 fra Kunnskapsdepartementet til Utdanningsdirektoratet](#)

Rapportering

Fylkesmannen skal i årsrapporten vurdere egen måloppnåelse på dette resultatområdet sett i lys av a) embetets ressurser, b) kompetanse, c) metodikk og strategier og d) andre forhold i fylket.

Når det gjelder kartlegging av skolenedleggelse, skal Fylkesmannen sende en rapport til Utdanningsdirektoratet innen 26. mars. Krav til innholdet i rapportering vil fremgå av eget brev fra Utdanningsdirektoratet.

32.5 Tiltak innen tilpasset opplæring og spesialundervisning - kap. 230.01

Oppdrag

Fylkesmannen skal:

- sørge for informasjon og veiledning innen tilpasset opplæring og spesialundervisning for barn, unge og voksne med særskilte behov i de respektive fylker
- vurdere å føre tilsyn med skoleeier ifht opplæringslova kap 5

- påse at det blir informert om regler for spesialpedagogisk hjelp til barn under opplæringspliktig alder, tilpasset opplæring og spesialundervisning

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510) og over Kunnskapsdepartementets kap. 230 post 01. Det skal ikke beregnes overhead av midlene som tildeles over kap. 230 post 01, jf. retningslinjer for beregning av overhead, brev av 29.05.06 fra FAD, pkt. 2.1 "Historisk betingede unntak".

Bakgrunnsinformasjon

- [Prp. 1 S \(2009-2010\) Kunnskapsdepartementet](#)
- [Spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning - Veileder til opplæringsloven](#)

Rapportering

Fylkesmannen skal i årsrapporten vurdere egen måloppnåelse på dette resultatområdet sett i lys av a) embetets ressurser, b) kompetanse, c) metodikk og strategier og d) andre forhold i fylket.

32.6 Utviklingsarbeid – urfolk og nasjonale minoriteter

Ansvarlig: Fylkesmannen i Nordland, Troms og Finnmark

Oppdrag

Fylkesmennene i Nordland, Troms og Finnmark skal være administrativt overordnet for tiltak for urfolk og nasjonale minoriteter i samsvar med opplæringslova § 6-2, 5. ledd og § 2-7.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.1510) og over Kunnskapsdepartementets kap. 226 post 21. Ressursenter for lulesamisk fjernundervisning finansieres over Kunnskapsdepartementets kap. 222 post 01.

Bakgrunnsinformasjon

- [Prp. 1 S \(2009-2010\) Kunnskapsdepartementet](#)
- [Handlingsplan for samiske språk](#)
- [Oppdragsbrev 24-09 fra Kunnskapsdepartementet til Utdanningsdirektoratet](#)
- [Oppdragsbrev 28-09 fra Kunnskapsdepartementet til Utdanningsdirektoratet](#)

Resultatkrav

Fylkesmennene i Finnmark, Troms og Nordland skal

- i henhold til tiltak 7 i handlingsplan for samiske språk videreutvikle nettverk for lærere som gir fjernundervisning i samarbeid med Utdanningsdirektoratet og høgskolene.
- i tråd med tiltak 9 i handlingsplan for samiske språk samarbeide over landegrensene i alle de tre samiske språkene etter føringer i Utdanningsdirektoratets plan for samisk fjernundervisning.

Fylkesmannen i Troms skal:

- samarbeide med Fylkesmannen i Finnmark om videreutvikling av læremiddel i finsk som andrespråk og kompetanseutvikling knyttet til læreplan i finsk som andrespråk, herunder også kvensk.

Fylkesmannen i Finnmark skal:

- påse at elever får nordsamisk fjernundervisning etter rettigheter og behov, samt sørge for koordinering og utvikling av tilbudet i samsvar med rettighetene
- samarbeide med Fylkesmannen i Nordland i tråd med Utdanningsdirektoratets plan for samisk fjernundervisning
- samarbeide med Fylkesmannen i Troms om videreutvikling av læremiddel i finsk som andrespråk og kompetanseutvikling knyttet til læreplan i finsk som andrespråk, herunder også kvensk.
- videreføre og avslutte strategiplan for samarbeidet med Nordvest-Russland 2006-2010 som en del av tiltakene i Nordområdestrategien.
- innen 1. februar 2010 utvikle tiltaksplan for prosjektet Grenseløst i Nord for 2010 og videre i 2010 gjennomføre tiltak i samsvar med godkjent plan.

Fylkesmannen i Nordland skal:

- påse at elever får sørsamisk og lulesamisk fjernundervisning etter rettigheter og behov, samt sørge for koordinering og utvikling av tilbudet i samsvar med rettighetene
- samarbeide med Fylkesmannen i Finnmark i tråd med Utdanningsdirektoratets plan for samisk fjernundervisning

utvikle Drag skole til et ressurscenter for lulesamisk fjernundervisning etter føringer i Utdanningsdirektoratets plan for samisk fjernundervisning og legge til rette for videre ordinær drift av lulesamisk fjernundervisning etter prosjektperioden.

Rapportering

Fylkesmannen skal i årsrapporten vurdere egen måloppnåelse på dette resultatområdet sett i lys av a) embetets ressurser, b) kompetanse, c) metodikk og strategier og d) andre forhold.

Fylkesmannen i Nordland skal redegjøre for bruken av midlene knyttet til resurssenter for lulesamisk fjernundervisning. Statusrapport til Utdanningsdirektoratet skal foreligge innen 01.02.2010 for bruken av midlene og vurdering av måloppnåelse.

Fylkesmannen i Finnmark skal utarbeide avslutningsrapport for strategiplan for samarbeid med Nordvest-Russland innen 15.01.11, samt rapportere erfaringer fra prosjektet Grenseløst i Nord for hele prosjektperioden innen 01.09.10.

32.7 Opplæring innenfor kriminalomsorgen

Ansvarlig: Fylkesmannen i Hordaland

Oppdrag

Fylkesmannen skal

- videreføre oppfølging av St.meld. nr. 27 (2004-2005) *Om opplæringen innenfor kriminalomsorgen "Enda en vår"*.
- informere og se til at skoleeiere ivaretar sitt ansvar for innsatte i henhold til opplæringslova. Med skoleeier menes her den fylkeskommunen der fengselet ligger, uansett hvilket hjemfylke den innsatte kommer fra.
- stimulere til samarbeid og nettverk tverrfaglig og tverretatlig mellom skoleeiere, universitet/høgskoler og andre aktuelle organisasjoner og fagmiljøer
- videreføre arbeidet med tilbakeføring gjennom utdanning og arbeid (TUA-prosjektet) i henhold til prosjektplanen
- forvalte tilskuddsordning k [ap. 225 post 68 Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen](#) jf. resultatområde 31.7 Tilskuddsforvaltning
- oppfølging av St.meld. nr. 37 (2007-2008) *Straff som virker*, herunder tilrettelegging av opplæringstilbud for unge lovbyggere.

Finansiering

Oppfølging av St.meld. nr. 27 (2004-2005) er finansiert over Kunnskapsdepartementets kap. 226 post 21. Administrasjon av tilskuddsordningen er finansiert delvis over kap. 1510 og over Kunnskapsdepartementets kap. 220, jf. resultatområde 31.7 Tilskuddsforvaltning. TUA-prosjektet skal finansieres med inntil 1 mill kroner innenfor eksisterende budsjettamme under kap. 225 post 68, jf. fullmaktsbrev for 2010.

Bakgrunnsinformasjon

- [St.meld. nr. 27 \(2004 – 2005\) Om opplæring innenfor kriminalomsorgen Enda en vår](#)
- [Innst. S. nr. 196 \(2004 – 2005\)](#)
- [Prp. 1 S \(2009-2010\) Kunnskapsdepartementet](#)
- [Rundskriv nr. G-1/2008](#)
- [Rapport om opplæring innanfor kriminalomsorga 2008](#)
- [Innsette i norske fengsel: Utdanning, utdanningsønske og rett til opplæring](#)
- [St.meld. nr. 37 \(2007-2008\) Straff som virker](#)

Rapportering

Fylkesmannen i Hordaland skal i årsrapporten vurdere egen måloppnåelse på dette resultatområdet sett i lys av a) embetets ressurser, b) kompetanse, c) metodikk og strategier og d) andre forhold.

Det skal i tillegg rapporteres særskilt årlig om TUA-prosjektet til styringsgruppen i perioden 2008-2010 og i økonomirapporteringen til Utdanningsdirektoratet.

Resultatområde 33 Tilsyns- og forvaltningsoppgaver på barnehageområdet

33.1 Tilskuddsforvaltning

Oppdrag

Fylkesmannen skal forvalte statlige tilskudd etter retningslinjene som gjelder for hver enkelt tilskuddsordning.

Tilskudd der ansvaret for forvaltningen er delt mellom Kunnskapsdepartementet og fylkesmannsembetene:

[Kap. 231 post 60 Driftstilskudd til barnehager](#)

[Kap. 231 post 60 Tilskudd til tiltak for nyankomne flyktningers barn](#)

[Kap. 231 post 61 Investeringsstilskudd](#)

[Kap. 231 post 62 Tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehage](#)

[Kap. 231 post 63 Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetspråklige barn i førskolealder](#)

[Kap. 231 post 64 Tilskudd til midlertidige lokaler](#)

[Kap. 231 post 65 Skjønnsmidler til barnehager](#)

Tilskudd der ansvaret for forvaltningen er delt mellom Kunnskapsdepartementet og Fylkesmennene i Finnmark og Troms:

[Kap. 231 post 60 Lønnstillegg til førskolelærere i Finnmark og Nord-Troms](#)

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510).

Administrasjonskostnader knyttet til forvaltningen av tilskuddet til midlertidige lokaler finansieres over Kunnskapsdepartementets kap. 231 post 21. Merarbeid knyttet til årsmeldingsrapporteringen i BASIL finansieres over kap. 231 post 21.

Bakgrunnsinformasjon

- Retningslinjene for tilskuddene finnes på <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd.html?id=586> under tema "Barnehage" og "Tilskudd".
- [Lov 17. juni 2005 nr 64 om barnehager \(barnehageloven\)](#)
- [Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker \(forvaltningsloven\)](#)
- [Rundskriv F-01-10 Statstilskudd til barnehager – nye tilskuddssatser mv.](#)
- [Rundskriv F-02-10 Statstilskudd til drift av barnehager mv.](#)
- [Rundskriv F-03-10 Tilskudd til midlertidige lokaler](#)
- [Rundskriv F-04-10 Investeringstilskudd til nye barnehageplasser](#)
- [Rundskriv F-11-10 Skjønnsmidler til barnehager](#)
- [Prop.1 S \(2009-2010\), Budsjett-innst.S.nr. 2 \(2009-2010\)](#)
- Årlig fullmaktsbrev fra Kunnskapsdepartementet om kap. 231, post 21 og 63

Resultatkrav

Søknader om statlige tilskudd og klagesaker iht. til oppdraget skal behandles i samsvar med gjeldende regelverk, herunder forvaltningslovens regel om saksbehandlingstid ("uten ugrunnet opphold") og krav til at vedtak begrunnes. Det skal gjennomføres kontroll etter retningslinjene for hver enkelt ordning.

Rapportering

- 25. januar 2010: Innsending av oversikt over antall minoritetsspråklige barn (Årsmelding for barnehager per 15.12, punkt 5a) i den enkelte kommune.
- 12. september 2010: Regnskapsrapport for bruk av midler per 31. august over kap. 231 Barnehager, post 60 Driftstilskudd til barnehager, post 61 Investeringstilskudd og post 64 Tilskudd til midlertidige lokaler. Rapporten skal anslå merbehov for midler på hver enkelt post for 2010 ut over det embetene på det tidspunktet har fått tildelt i belastningsfullmakt. Mal for regnskapsrapporteringen ligger på FM-nett under Kunnskapsdepartementet.
- Årsrapporten skal inneholde følgende:
 - Rapport om gjennomført tilskuddskontroll og en vurdering av embetets resultatoppgjør i arbeidet med å forvalte statlige tilskudd til barnehager i 2010. Vurderingen skal ta utgangspunkt i resultatkravet og Fylkesmannens oppgaver som tilskuddsforvalter slik de er definert i retningslinjene for tilskuddsordningene. Eventuelle avvik skal beskrives og årsaksforklares.
 - Oversikt over antall klager på vedtak om tilskudd.
 - Mal for tilskuddsrapporteringen ligger på FM-nett under Kunnskapsdepartementet.

33.2 Klagesaksbehandling

Oppdrag

Fylkesmannen skal behandle klagesaker etter barnehageloven med forskrifter

- jf. barnehageloven §§ 9 første ledd, 10, 11, 16, 17 og 18
- Forskrift om familiebarnehager
- Forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd
- Forskrift om foreldrebetaling i barnehager
- [Forskrift om midlertidig og varig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder](#)
- [Forskrift om pedagogisk bemanning](#)

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510).

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov 17. juni 2005 nr 64 om barnehager \(barnehageloven\)](#)
- [Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker \(forvaltningsloven\)](#)
- [Forskrift 16. desember 2005 nr 1555 om familiebarnehager](#)
- [Forskrift 19. mars 2004 nr 539 om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd](#)
- [Forskrift 16. desember 2005 nr 1478 om foreldrebetaling i barnehager](#)
- [Forskrift 16. desember 2005 nr 1508 om midlertidig og varig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder](#)
- [Forskrift 16. desember 2005 nr 1507 om pedagogisk bemanning](#)

Resultatkrav

Klagesakene iht. til oppdraget skal behandles i samsvar med gjeldende regelverk, herunder forvaltningslovens regel om saksbehandlingstid ("uten ugrunnet opphold") og krav til at vedtak begrunnes.

Rapportering

- Klagesaker og saksbehandlingstid rapporteres elektronisk via FM-nett.
- Årsrapporten skal inneholde følgende:
 - Kort beskrivelse og vurdering av egen måloppnåelse i forhold til resultatkravet. Eventuelle avvik skal beskrives og årsaksforklares.
 - Rapportering på antall innkomne klagesaker, hjemmel for klage, saksbehandlingstid og resultat av behandling av klage.
 - Mal for rapportering på klagesaker skal fylles ut og legges ved årsrapporten. Malen vil være tilgjengelig i det elektroniske årsrapporteringssystemet.

33.3 Informasjon og veiledning

Oppdrag

Fylkesmannen skal

- informere og aktivt veilede kommunen som barnehagemyndighet om barnehageloven med forskrifter.
- informere og veilede kommunale og ikke-kommunale barnehageeiere.
- sette særlig fokus på informasjon og veiledning om forskrift om økonomisk likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd, og forberede sektoren på endringer i regelverket ved overgang til rammefinansiering.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510).

Delvis finansiert over Kunnskapsdepartementets kap. 231 post 21.

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov 17. juni 2005 nr 64 om barnehager \(barnehageloven\)](#)
- [Forskrift 16. desember 2005 nr 1555 om familiebarnehager](#)
- [Forskrift 16. desember 2005 nr 1477 om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage](#)
- [Forskrift 19. mars 2004 nr 539 om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd](#)
- [Forskrift 16. desember 2005 nr 1478 om foreldrebetaling i barnehager](#)
- [Forskrift 16. desember 2005 nr 1508 om midlertidig og varig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder](#)
- [Forskrift 16. desember 2005 nr 1507 om pedagogisk bemanning](#)
- [Forskrift 16. desember 2005 nr 1509 om politiattest i henhold til barnehageloven](#)
- [Forskrift 1. mars 2006 nr 266 om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver \(F-4205 BNS\)](#)
- [Rundskriv F-02-10 Statstilskudd til drift av barnehager](#)
- [Rundskriv F-03-10 Tilskudd til midlertidige lokaler](#)
- [Rundskriv F-04-10 Investeringsstilskudd til nye barnehageplasser](#)
- [Rundskriv F-07-10 Utmåling av kommunalt tilskudd til ikke-kommunale barnehager](#)
- Rundskriv F-11-10 Skjønnsmidler til barnehager
- [Prop.1 S \(2009-2010\), Budsjett-innst.S.nr. 2 \(2009-2010\)](#)
- Årlig fullmaktsbrev fra Kunnskapsdepartementet om kap. 231, post 21 og 63

Resultatkrav

Fylkesmannen skal ut fra lokale forhold og nasjonale barnehagepolitiske målsettinger vurdere hvilke tema det er behov for å veilede om. Fylkesmannen skal ut fra risikovurdering og lokale forhold aktivt veilede kommunene i forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd, herunder også om endringer som vedtas trer i kraft fra 2011. Fylkesmannen skal særlig ha fokus på veiledning av kommuner der klagesaksbehandlingen, jf. resultatområde 33.2, avdekker manglende oppfyllelse av forskriften.

Rapportering

Årsrapporten skal inneholde følgende:

- Beskrivelse og vurdering av egen måloppnåelse i forhold til oppdraget og resultatkravet. Eventuelle avvik skal beskrives og årsaksforklares.
- Beskrivelse av hvilke tiltak som er iverksatt for å informere og aktivt veilede kommunen som barnehagemyndighet.
- Beskrivelse av hvilke tiltak som er iverksatt for å informere og veilede kommunale og ikke-kommunale barnehageeiere.
- Beskrivelse av hvilke tiltak som er iverksatt for å bidra til at kommunene praktiserer forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd i tråd med forutsetningene.

33.4 Tilsyn

Oppdrag

Fylkesmannen skal, ut fra lokale forhold og risikovurderinger:

- føre tilsyn med at kommunen som lokal barnehagemyndighet utfører de oppgaver de er pålagt etter barnehageloven med tilhørende forskrifter, jf. barnehageloven § 9 annet ledd.
- sette særlig fokus på å føre tilsyn med kommunen som godkjenningmyndighet, kommunen som tilsynsmyndighet og kommunens håndtering av regelverket om pedagogisk bemanning, herunder pedagognorm, dispensasjoner og organisering av styrerressurser.
- foreta hendelsesbasert tilsyn der dette er nødvendig.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510).

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov 17. Juni 2005 nr 64 om barnehager \(barnehageloven\)](#)
- [Lov 10. februar 1967 om behandlingssaker i forvaltningssaker \(forvaltningsloven\)](#)
- [Lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner \(kommuneloven\) kapittel 10A](#)
- [Forskrift 16. desember 2005 nr 1507 om pedagogisk behandling](#)
- [Forskrift 16. desember 2005 nr 1510 om føring av register til bruk i forbindelse med kontroll av beregning og utbetaling av kontantstøtte](#)
- [Forskrift 16. desember 2005 nr 1555 om familiebarnehager](#)
- [Forskrift 16. desember 2005 nr 1477 om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage](#)
- [Forskrift 19. mars 2004 nr 539 om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd](#)
- [Forskrift 16. desember 2005 nr 1478 om foreldrebetaling i barnehager](#)
- [Forskrift 16. desember 2005 nr 1509 om politiattest i henhold til barnehageloven](#)

- [Forskrift 1. mars 2006 nr 266 om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver \(F-4205 BNS\)](#)
- [Veileder for fylkesmannens tilsyn](#)
- [Veileder om godkjenning av barnehager](#)
- [Veileder om kommunens tilsyn med barnehager](#)
- Årlig fullmaktsbrev fra Kunnskapsdepartementet om kap. 231, post 21 og 63

Resultatkrav

Fylkesmannen skal føre tilsyn med minst tre kommuner i henhold til oppdragsbeskrivelsen. Systemrevisjon skal brukes som tilsynsmetode i minst en av kommunene, der tema må være ett av fokusområdene i oppdragsbeskrivelsen. Utover dette kan fokusområdene i oppdragsbeskrivelsen fravikes dersom det ut fra embetets risikovurderinger og lokale forhold er behov for tilsyn med andre tema.

Rapportering

- Kopi av tilsynsrapporter skal fortløpende sendes Kunnskapsdepartementet.
- Årsrapporten skal inneholde følgende:
 - Kort beskrivelse og vurdering av egen måloppnåelse i forhold til oppdraget og resultatkravet. Eventuelle avvik skal beskrives og årsaksforklares.
 - Redegjørelse for embetets utvalgsriterier/vurderinger ved valg av tilsynsobjekter, tilsynsystema og metodikk.
 - Embetets vurdering av funnene fra tilsyn på barnehageområdet. Det skal også fremgå om Fylkesmannen har fått tilbakemelding fra kommunen om eventuelle avvik er rettet.
 - Mal for rapportering på tilsyn skal fylles ut og legges ved årsrapporten. Malen vil være tilgjengelig i det elektroniske årsrapporteringssystemet.

Resultatområde 34 Oppgaver for økt kvalitet i barnehagen

34.1 Tilgjengelig barnehagetilbud

Oppdrag

- Fylkesmannen skal gjennom veiledning, dialog og møter med kommunene bidra til at kommunene oppfyller den lovfestede retten til barnehageplass. Tildeling av midler over kap. 231 post 21 må ses i denne sammenheng.
- Fylkesmannen skal påse at kommunene dimensjonerer barnehagetilbudet slik at de er i stand til å oppfylle retten.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510).
Delvis finansiert over Kunnskapsdepartementets kap. 231 post 21.

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov 17. juni 2005 nr 64 om barnehager \(barnehageloven\)](#)
- [Ot.prop. nr. 52 \(2007 – 2008\)](#)
- [Brev til landets kommuner om utdyping av individuell rett til barnehageplass](#)
- [Prop.1 S \(2009-2010\)](#) og [Budsjett-innst.S.nr. 2 \(2009-2010\)](#)
- Årlig fullmaktsbrev fra Kunnskapsdepartementet vedr. kap. 231, post 21 og 63

Rapportering

Årsrapporten skal inneholde følgende:

- Beskrivelse og vurdering av egen måloppnåelse i forhold til oppdraget. Eventuelle avvik skal beskrives og årsaksforklares.

34.2 Kompetanseutvikling og rekruttering

Oppdrag

Fylkesmannen skal

- identifisere behov for og iverksette tiltak for å opprettholde og videreutvikle kvaliteten i barnehagen. Tildeling av midler fra kap. 231 post 21 må sees i denne sammenheng.
- iverksette og følge opp kompetansetiltak i barnehagesektoren i lys av nasjonale føringer og lokale behov. Tildeling av midler fra kap. 231 post 21 må sees i denne sammenheng.
- bidra til styrking av barnehagenes kompetanse på områdene språkstimulering for minoritetsspråklige førskolebarn og flerkulturell pedagogikk, i samarbeid med universitet/høgskoler, NAFO og kommunen som barnehagemyndighet.
- bidra til rekruttering av førskolelærere gjennom samarbeid med universitet/høgskoler, arbeidsgivere og kommunen som barnehagemyndighet, herunder tiltak for veiledning av nyutdannede førskolelærere og tiltak for å rekruttere flere menn til barnehagene.
- i Oslo og Akershus, Buskerud, Rogaland, Møre og Romsdal og Nordland koordinere regionale tiltak og forvalte utviklingsmidler til tiltak som bidrar til rekruttering av førskolelærere i samarbeid med aktørene i sektoren.
- legge til rette for kompetanseutvikling i samiske barnehager og norskspråklige barnehager med samiske barn, i samarbeid med Sametinget og eventuelt andre relevante aktører. Dette gjelder særlig for fylkesmennene i Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510).
Delvis finansiert over Kunnskapsdepartementets kap. 231 post 21 og 63.

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov 17. juni 2005 nr 64 om barnehager \(barnehageloven\)](#)
- [Forskrift 1. mars 2006 nr 266 om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver \(F-4205 BNS\)](#)
- [Prop. 1 S \(2009-2010\) for Kunnskapsdepartementet](#) og [Budsjett-innst.S.nr. 2 \(2009-2010\)](#)
- [Rundskriv F-02-10 Statstilskudd til drift av barnehager](#)
- St. meld. nr. 41 (2008 – 2009) Kvalitet i barnehagen
- [Strategi for kompetanseutvikling i barnehagesektoren 2007-2010](#)
- [Strategi for rekruttering av førskolelærere til barnehagen 2007-2011](#)
- [Handlingsplan for likestilling i barnehage og grunnopplæring 2008 – 2010](#)
- Årlig fullmaktsbrev fra Kunnskapsdepartementet om kap. 231, post 21 og 63

Resultatkrav

Fylkesmannen har ansvar for

- å forvalte tilskudd til kompetansestrategien og andre satsinger for barnehagesektoren i tråd med føringene og på en slik måte at både kommunale og ikke-kommunale barnehagers behov for kompetanse-utvikling kan ivaretas.
- at utviklingsarbeid og implementering av tiltak skjer i nær kontakt med kommuner som lokal barnehagemyndighet, universitet/høgskoler og andre relevante fagmiljøer.
- å styrke arbeidet med å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder.

Rapportering

Årsrapporten skal inneholde følgende:

- Beskrivelse og vurdering av egen måloppnåelse i forhold til oppdraget og resultatkravet. Eventuelle avvik skal beskrives og årsaksforklares.
- Oversikt over antall kommuner som har søkt om midler til lokale kompetansetiltak, tiltak og deltakelse i disse, herunder en beskrivelse av hvordan og i hvilken grad de private barnehagene deltar i tiltakene.
- En kort vurdering av særskilte utfordringer på rekrutteringsområdet.
- Regnskap for bruk av kompetansemidler over kap. 231 post 21 i henhold til mal. Mal for tilskuddsrapporteringen ligger på FM-nett under Kunnskapsdepartementet.
- En beskrivelse av utforming og deltakelse i tiltak for å styrke barnehagenes kompetanse i språkstimulering og flerkulturell pedagogikk og bruk av midler på kap. 231 post 63. Mal for tilskuddsrapporteringen ligger på FM-nett under Kunnskapsdepartementet.
- Fylkesmennene i Oslo og Akershus, Buskerud, Rogaland, Møre og Romsdal og Nordland skal i årsrapporten rapportere om gjennomføring av regionale tiltak i rekrutteringsstrategien og bruk av midler.
- Fylkesmennene i Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag skal i årsrapporten rapportere om hvordan det er lagt til rette for kompetanseutvikling i samiske barnehager/norskspråklige barnehager med samiske barn og hvordan det samarbeides med Sametinget.

34.3 Andre satsingsområder

Oppdrag

Fylkesmannen skal

- veilede, informere om og koordinere sentralt initierte tiltak i nasjonale strategiplaner og på særskilte satsingsområder i forhold til kommunen som barnehagemyndighet, barnehageeiere og andre samarbeidspartnere og bidra til at de ulike aktørene ivaretar sitt ansvar for relevante tiltak.
- forvalte midler knyttet til nasjonale strategiplaner og på særskilte satsingsområder.
- stimulere til tverrfaglig og tverretatlig samarbeid og nettverk mellom kommunene, barnehageeiere, universitet/høgskoler og andre aktuelle organisasjoner og fagmiljøer.
- i Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag bidra til å følge opp aktuelle tiltak på barnehageområdet i Handlingsplan for samiske språk.
- i Oslo og Akershus ha et særlig ansvar for å følge opp tiltak på barnehageområdet i Handlingsplan for å bedre levekårene for rom i Oslo.

Finansiering

Finansiert i hovedsak over Kunnskapsdepartementets kap. 231 post 21 og post 63

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov 17. juni 2005 nr 64 om barnehager \(barnehageloven\)](#)
- Manifest mot mobbing, tiltaksplan 2009-2010
- Handlingsplan for samiske språk, A-0025 (Arbeids- og inkluderingsdepartementet 200)
- Handlingsplan for å bedre levekårene for rom i Oslo, A-0027 B (Arbeids- og inkluderingsdepartementet 2009)
- [Prop. 1 S \(2009-2010\) for Kunnskapsdepartementet](#) og [Budsjett-innst.S.nr. 2 \(2009-2010\)](#)
- St. meld. nr. 41 (2008 – 2009) Kvalitet i barnehagen
- [Forskrift 1. mars 2006 nr 266 om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver \(F-4205 BNS\)](#)
- [Rundskriv F-02-09 Statstilskudd til drift av barnehager](#)
- [Handlingsplan for likestilling i barnehage og grunnopplæring 2008 – 2010](#)
- [Veileder : Til barnets beste - samarbeid mellom barnehagen og barneverntjenesten](#)
- [Årlig fullmaktsbrev fra Kunnskapsdepartementet vedr. kap. 231, post 21 og 63](#)

Resultatkrav

Fylkesmannen skal

- ha gjennomført tiltak i forhold til punktene i oppdraget.
- ut fra vurdering av lokale forhold, prioritere tiltak på det enkelte område.

Rapportering

Årsrapporten skal inneholde følgende:

- Kort beskrivelse og vurdering av egen måloppnåelse i forhold til oppdraget og resultatkravet. Eventuelle avvik skal beskrives og årsaksforklares.
- Beskrivelse og vurdering av lokalt arbeid med likestilling i barnehagene.
- Fylkesmannen i Oslo og Akershus skal gi en kort beskrivelse og vurdering av oppfølging av tiltak i Handlingsplanen for rom i Oslo.
- Fylkesmennene i Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag skal gi en kort beskrivelse og vurdering av oppfølging av tiltak i årsrapporten rapportere om hvordan det er lagt til rette for kvalitetsutvikling i samiske barnehager, og hvordan det samarbeides med Sametinget.